

Formandsberetning 2017 for HORNBÆKEGNEN Historisk Forening & Arkiv

Vores forening Hornbækegnen – Historisk Forening & Arkiv er etableret i 1982, og er altså nu 36 år gammel. Foreningen er stiftet med det formål at samle interessen om egnens fortid og udbrede kendskabet til og forståelsen for kulturhistorien og de kulturhistoriske værdier i Hornbæk Kirkesogn, som er det område foreningen dækker.

Og hvordan går det så i vores forening? – For at sige det som det er: Det går jo godt: Der har IKKE været indbrud i vores lokaler, og vi er IKKE blevet bedt om at flytte til andre lokaler. Der har aldrig været indleveret så mange arkivalier og billeder som i 2017, og arkivets folk har formået at indkomstregistrere det alt sammen, og materialerne kan nu let findes i vores EDB-baser.

Der har været mange udadvendte opgaver for vores folk: Sommerens byvandring, som varetages på bedste måde af William Leedgaard og Aase Kjær, er meget populære, og mange folk oplever på den måde vores by og historie på en glimrende måde.

Ved en rettidig henvendelse til Helsingør Kommune fik vi forhindrede, at den nye vej i Stenstrup til det nye plejehjem, som skal bygges i år, IKKE kom til at hedde Bregnevangen – et vejnavn som var fundet på et gammelt kort fra udskiftningens tid. Vi forslog at vejen i stedet kunne hedde Halfdan Rasmussens Vej for at hædre den kære digter og forfatter, som boede ved plantagen kun få hundrede meter fra den planlagte vej. Dette godkendte Helsingør Byråd først på året.

SuperBrugsen fyldte 20 år sidste sommer, og i den anledning fik uddeler Bjarne Mikkelsen den ide, at der skulle udarbejdes et historisk blad om området, hvor SuperBrugsen var beliggende.

Arkivet fik opgaven med at grave historien frem om udviklingen fra firlænget bondegård over etableringen af Hotel med annex på stedet og bygningen af købmandsforretningen Tjalken. Hele områdets mange bygninger og udvikling blev beskrevet i et lille blad med mange billeder, som vi havde fundet frem i arkivet, og kunderne fik dette blad gratis, og det blev hurtigt revet væk.

Af andre udgivelser kan nævnes Hornbækegen nr. 104 og 105, hvor en Hornbækdreng, Steen Teller, beskrev tiden 1948 – 1963, da han voksede op som søn af restauratør Hans Christian Hansen som drev Hornbæk Kro, som lå ved siden af Badehotellet, og da det lukkede i 1952, forpagtede familien Bondegårdens restaurant. Man kan i de to blade læse detaljerne om driften af denne virksomhed.

Blad 106, som udkom for en måneds tid siden, er resultatet af mange års indsamling af fakta og billeder om det tyske kanonbatteri i Hornbæks historie. Der blev udarbejdet og trykt et detaljeret kort over området, som blev indlagt i bladet. Der kan man finde over 80 forskellige funktioner, som stort set nu kan genfindes på dette kort.

Det har længe været et ønske, at området med kanonfundamenter kunne blive mere publikumsvenligt med oplysningstavler og eventuelt udgravning af enkelte ruiner. Da bladet var trykt tog jeg til Naturstyrelsen i Grib Skov med en ansøgning i hånden underskrevet af Hornbæk Turistforening og vores historiske forening og en stak blade med alle oplysninger og kort om området i plantagen. Naturstyrelsen var meget positiv, og de ville tage vores forslag op på et møde.

Eftersom Naturstyrelsen allerede havde hjulpet Hellebæk-Aalsgaarde egnhistoriske Forening med 7-8 skilte om vandkraftens udnyttelse, var det meget rimeligt, at vi fik vores ønske om skiltning ved kanonbatteriet opfyldt. Om der vil blive udgravet ved ruinerne af ildlederbunkeren, vides ikke endnu – men måske kan der ske noget inden 80-året for besættelsen og 75 år for befrielsen som er om to år.

Vi har haft nogle udstillinger i årets løb i vore vinduer i arkivet: Efter juleudstillingen med legetøj, kom der billeder, som viste, hvordan byen og egnen så ud omkring år 1900.

Horserødlejren blev oprettet i 1917, og i den anledning satte vi en udstilling op med mange gode fotos fra den tid, og lidt effekter fik vi lånt fra Horserødmuseet.

Oppe i Skagen har de et pragtfuldt museum med alle de kendte danske malere, især lægger man mærke til Michael Ancher, Drachmann og ikke mindst P.S. Krøyer, som der markedsføres som SKAGENS MALERE. Dette observerede jeg en sommer på en ferie – alle malerierne fra Hornbæk, som også var hængt op, hang allerøverst i den store sal med 5 meter til loftet: Man kunne næsten ikke se motiverne. SÅ DERFOR besluttede jeg, at vi skulle vise Krøyers billeder i vores udstillingsvinduer her i

Hornbæk. Da vi nok ikke kunne regne med at låne malerierne, som efterhånden koster millioner af kroner, fik vi lavet reproduktioner, som blev anbragt i guldrammer, som vi havde i arkivet. På den måde fik vi lavet en hæderlig udstilling, som åbnede godt besøgt af publikum ved årets kulturnat i Hornbæk, og som blev trakteret med champagne. Mange kom og besøgte lokaliteterne i arkivet – over 130 besøgende – vi opgav at tælle til sidst! – Vores kaffe, hjemmebagte kage, og tilhørende harmonikamusik var meget populær.

I forbindelse med Krøyerudstillingen arrangerede vi en udflugt til Hirschsprungmuseet i København, som er indehaver af en stor Krøyersamling, da Hirschsprung var ven og Mæcen for Krøyer. Det blev en fornøjelig tur med en luksusbus fremskaffet af foreningens gode ven Christian Friis. Bussen var indrettet med servering, så vi sad på første klasse ved Humlebæk Havn med udsigt over Øresund og nød smørrebrød og en stille pilsner i bussen.

På Hirschsprungmuseet tog en guide imod os og viste os Krøyers billeder i de fine sale, og hun gjorde meget ud af Hornbækmalierne. På hjemturen fik vi kaffe og en kage, så det var en vellykket tur.

Der har ligeledes været en udflugt som gik til Grib Skov, hvor vi sejlede fra Sørup, hvor vi havde entreret med en motorbåd, som i strålende solskin tog os over det dybe vand (30 meter) hvor vi fik set søbredderne i sydenden af søen. Derpå lagde vi til ved Fendrikhuset, hvor der var arrangeret en herlig frokost med udsigt over den smukke sø. En særdeles god udflugt.

I mere end et år har Arkivet været begunstiget af at have Bo Løvgren Petersen som meget effektiv og hjælpsom ansat, lønnet af Helsingør Kommune, som hurtigt fandt sig tilrette og fik scannet billeder, opdateret indkomstjournaler og særdeles aktiv når der kom forespørgsler i arkivets åbningstider. Indfasningen af nye computere og andet praktisk tog Bo sig af som en selvfølge. Bo er meget lokalhistorisk interesseret, og bestyrer også hjemmesiden om Helsingørs Historie, som nu tillige har en fast rubrik i Helsingør Dagblad hver mandag. Da han havde været hos os i over et år, fik Bo sit meget ønskede flexjob på det private arbejdsmarked, og så måtte vi undvære ham, men han hjælper stadig lidt til på sidelinjen. En af Bo's fortjenester var, at vi fik kontakt med Gorm Christensen, en stor kapacitet indenfor danske postkort, som har en gigantisk samling af gamle postkort, som han gerne ville have på internettet, men først skulle de stedfæstes, og årstal skulle der helst sættes på. Bo medvirkede til at alle postkortene fra Hornbæk og omegn blev lokaliserede, og udbyttet af denne

kontakt blev, at vi fik lov til at få og benytte alle postkortene i vores elektroniske arkiv. Alle Gorms postkort er siden lagt ud på Internettet. Bare søg på "Gorms postkortsamling", så kommer den frem. Så dette har medvirket til at vi nu har en stor udstilling i vores vinduer af postkort – mange over 100 år gamle – som er dels fra vores eget arkiv, og dels fra Gorm Christensens postkortsamling. Arkivet har fornylig fået en del flotte næsten nyt inventar fra Helsingør Kommune, som vores gode sekretær Maria Dalsgaard har hjulpet os til at modtage.

Arkivet mistede en af sine trofaste medarbejdere da Ole Fritzen døde i efteråret. Ole havde i mange år været med i Foreningens bestyrelse og hjalp med i registreringen af arkivalier lang tid før vi gik over til elektronisk registrering. Dengang havde vi kartotekskort, som skulle føres over en mængde kategorier – et meget stort arbejde.

Alt dette er nu digitaliseret og søgbart på vore computere. Ole skrev flere af foreningens blade – bl.a. om søfart – det var jo det han vidste så meget om – men også om hans erindringer fra krigen. Ære være hans minde.

Foreningens formålsparagraf om at bevare de kulturhistoriske værdier i Hornbæk, berettigede bestyrelsen til at gå ind i sagen om den nye NETTO-bygning – desværre for sent i forløbet, da Helsingør Kommune ved nabohøringen IKKE havde rettet henvendelse til arkivet, som jo også er en NABO! - Men et brev blev så sendt til NETTOs byggeafdeling, med spørgsmål om, om de virkelig mente at udseendet af det nye byggeri var gennemtænkt, og om der ikke kunne komme en anden arkitektur eksempelvis som i Dronningmølle, da denne harmonerede med den eksisterende i Hornbæk, og som kunne opføres uden dispensationer fra lokalplanen.

Desværre var man ikke lydhøre hos NETTO, byggetilladelsen var givet med 5 dispensationer, og man ønskede ikke at revidere tegningerne. Så Hornbæk får nu en Netto i lagerhal-arkitektur helt ude af trit med omgivelsernes arkitektur – eksempelvis Apoteket og øvrige huse på Hovedgaden.

I Horneby ligger den sidste firelængede bondegård med stråtag – en af de oprindelige syv gårde i byen, som enten er nedrevet eller ombygget. Den er bevaringsværdig, og en ny ejer ønsker at nedrive de 3 udlænger, som har været anvendt som stalde og lader – ikke særligt anvendelig nu om stunder. Ejeren vil udskifte stråtaget med ståltag på helt nye længer, som fuldstændigt vil forandre

udseendet på gården, men flere bevaringsforeninger har indsendt protest mod nedrivningen, og vores forening har været medunderskriver. Det er Helsingør kommune som skal tage stilling til gårdens skæbne, og der er lige nu ingen afgørelse.

Til slut vil jeg sige tak til alle i foreningen, som har været med til at holde den i gang: Arkivmedarbejderne, folkene bag vores foreningsblad: Redaktør og flot lay-out-opsætter, byvandringfolkene, udstillingsmedarbejderne, Mail-besvarere, regnskabsfunktionærer og revisorer, kagebagere, kaffebryggere og de som løser mange andre opgaver for os i løbet af året. Tak til medlemmerne, som støtter op om foreningen både økonomisk og med afleveringer af arkivalier og andet godt. I er altid velkomne i arkivets åbningstider for at se og høre, hvad vi arbejder med. TAK til alle nævnte – og ikke nævnte.

Formanden Anders Møllers beretning for 2017 afholdt ved Generalforsamlingen 24. april 2018 på Hornbæk Skole.